

ÓLI JACOBSEN

Dia í Geil: Fyrsti føroyingur doyptur í Brøðrasamkomuni

*Tað er 140 ár síðani, Dia í Geil varð doyptur sum vaksín.
Hann var eisini fyrsti føroyski sunnudagsskúlalærari*

Tað kann, uttan mun til sannføring annars, sigast hava verið ein søgulig hending, tá ið Andreas Isaksen, vanligi kallaður Dia í Geil, lat seg doypa sum vaksín á Havnarvág í 1880. Hetta var byrjanin til ta Brøðrasamkomu, vit hava í dag, og sum man vera uppá seg ein tann størsta í heiminum.

Foreldur Dia vóru Anna og Poul Isaksen í Geil. Poul var ein hegnismaður, og tí var hann kallaður Poul Alting. Anna var dóttir Andrass, sum grundlegði Argir. Hon var eisini ein merkiskvinna.

Systkini hjá Dia vóru:

Djóni (1849-1912), sum var í fremstu røð á fleiri økjum. Hann var m.a. løgtingsmaður, í kommunustýrinum, oddamaður í Havnar Fráhalðsfelag og í Havnar Sjúkrakassa. Hann var eisini upprunin til teir nógvu urtagarðarnar í Havn. Fremsti varði eftir hann er gamli kommunuskúlin, nú ráðhúsið, á Vaglinum í Havn.

Børn hansara og teirra ætt hava verið við til at skapa føroyska samleikan. Synirnir vóru Kristian í Geil, Petur Alberg, Poul í Geil og Anna, sum giftist við Andreas Ziska.

Maria Magdalena 1854-1878

Hon var gift við Dia í Pæturstovu men doyði í barsilssong. Dia gjørdist seinni pápi til Jákup Hansen, kendur yrkjari, sum búði í Gøtu.

Elsebeth 1857-1930

Hon giftist við William G. Sloan. Teirra yngst barn var Andrew

Her varð Dia í Geil doyptur. Bróðursonurin Peter Alberg hevur tikið myndina

William Sloan (1896-1973), sum er tað einasta av teirra børnum, sum fekk ætt í Føroyum.

Isalina 1861-1923

Hon var uppkallað eftir abbanum Ísaki. Hennara eftirkomarar hava eisini verið við til at merkja føroyska samfelagið.

Dia var serligur maður

Dia var brekaður maður. Hann var kúlutur eins og mammubeiggin, Jákup Andrias Arge. Tískil kundi hann ikki gera kropsligt arbeiði.

Dia hevði verið í Týsklandi og lært til bókabindara, og hann hevði bókhandil í Steikarhúsi í Kopargøtu beint aftanfyrri Kafe Nátúr.

Hann seldi m.a. bøkur til skúlabrúk. Her bant hann bøkurnar inn og rammaði eisini myndir. Hann gylti eisini bøkur við

gulli, sum krevur eitt serligt handalag.

Hann seldi eisini bíbliur, og her kundu eisini fáast ókeypis traktat um "Daaben og den nye Fødsel", sum William Sloan hevði skrivað. Av øðrum, hann lýsti við, var "mapper til opbevaring af Dimmalætting", fyri 35 oyru.

Dia var vitugur maður, dugdi enskt og eisini onnur mál. Hann hevði brævaskifti við útlendskar trúboðarar.

Tað kann vera nevnt, at hann var eisini limur í Thorshavns Totalafholdsforening, har beiggi hansara Djóni, hevði stóran leiklut.

Vildi ikki gera nøkrum órætt

Dia var maður við stak eymari samvitsku, og tað lá honum sera tungt á hjarta at gera rætt í øllum viðurskiptum. Hann var

Tekning hjá Peter Alberg av Kopargøtu fyrr. Uttan høgurmeigin eru húsini í Geil. Tey næstu húsini er Steikkarhús, har Dia hevði bókhandil. Reyðu húsini hinumegin eru Handilsforeiningin, nú Kafe Nátúr

næstan ov eftiransin við seg sjálvan. Minsta orð ella gerð, hann helt seg hava mælt ella gjørt skeivt, mátti játtast og fáast aftur í rættlag.

Sum ofta var við fólki, sum høvdu brek, so varð Dia eisini ofta argaður av dreingjum, men eftir hansara umvending fingur teir ikki sinni í hann.

Aftaná gjølliga umhugsan tók Dia ta støðu, at hann vildi lata seg doypa sum vaksín. Tað var ikki lætt stig á teimum døgum, allarminst hjá so líkamliga veikum manni.

Trúboðarin MacDonald var hendan veturin í Føroyum og virkaði saman við Sloan. Men Sloan var burturstaddur á bygd um hesa tíðina, tí var tað MacDonald, sum doypti Dia.

Øsing í Havn

Dópurin fór fram á Eystaruvág

sunnumorgunin 31. okt. 1880.

Roknað var við, at hendingin, sum tey flestu mettu sum ræðuliga og gudsspottandi gerð, fór ikki at ganga friðarlaga fyri seg, um hetta varð alment kent. Tí skuldi dópurin verða klokkan 4 á morgni, áðrenn nakar var á fótum. Men MacDonald hevði ikki roknað við, at havnarmenn vóru morgunmenn, og tað var skjótt, at hetta frættist.

Foreldur hansara og næstu skyldfólk vóru illa við av hesum. Mostir Dia, Billa, kom enntá av Sandoyinna í hesum álvarørindum at tosa hann frá hesum, men einki hjálpti.

'Uppreistrardámur' lá yvir Havnini dagarnar aftaná um hetta, sum hildið varð at vera 'fráfall frá trúnni'.

Og ikki bøtti tað um støðuna, at Ewaldsen prestur, sum stutt frammanundan var komin